

[ร่าง]แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

นางสาวตปปี วัชรานุกร
ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายระบบเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
วันจันทร์ที่ 6 มิถุนายน 2565
โรงแรมรามาร์กิตเด้นส์ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

ความเป็นมา/การดำเนินการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เป็นหน่วยงานหลัก
ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
(พ.ศ. 2560-2565) ซึ่งเป็นไป
ตามพระราชบัญญัติเศรษฐกิจ
การเกษตร พ.ศ. 2522
ภายใต้การกำกับดูแลของ
คณะกรรมการนโยบายและ
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

ประเทศไทยได้มีการ ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ

เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561
และในส่วนของ การขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ชาติ
ได้มีมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560
เห็นชอบแนวทางการจัดทำแผน
3 ระดับ

แผนพัฒนาการเกษตร

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
(พ.ศ. 2560-2565) จะสิ้นสุดลง
ในปี 2565 จึงจำเป็นต้องมีการ
จัดทำแผนฉบับใหม่

**คณะกรรมการนโยบายและ
แผนพัฒนาการเกษตรและ
สหกรณ์ ในคราวประชุมครั้งที่
1/2564 เมื่อวันที่ 30 กันยายน
2564** มีมติเห็นชอบให้ปรับเปลี่ยน
ชื่อ “แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วง
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่...”
เป็น “แผนปฏิบัติการด้านการเกษตร
และสหกรณ์ พ.ศ. ...” และ
ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำ
แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและ
สหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570
ดำเนินการต่อไป

คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์

พ.ศ. 2566-2570

ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2565

เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2565 มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างแผนปฏิบัติการฯ
และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ
ก่อนจัดสัมมนาระดมความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์

พ.ศ. 2566-2570

ประเด็นการพัฒนาการเกษตรที่ต้องการความร่วมมือจากกระทรวงอื่น

ด้านความมั่นคง

- การพัฒนาการเกษตรตามแนวพระราชดำริ/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- การป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย

ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- การแปรรูปสินค้าเกษตร
- การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ในการเกษตรอัจฉริยะ
- การนำวัตถุดิบด้านการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมชีวภาพ และทางการแพทย์
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- การอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าเกษตร (โลจิสติกส์) เช่น ห้องเย็น ระบบขนส่งทางราง จตุรบรรณและกระจายสินค้า
- พัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร
- ส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
- การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านการเกษตร
- การเปิดตลาดสินค้าเกษตร

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- การยกระดับศักยภาพของแรงงานภาคเกษตร
- การอำนวยความสะดวกด้านความรู้ ความชำนาญพิเศษ การเป็นผู้ประกอบการใหม่

ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- การบริหารจัดการหนี้สิน
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน
- การส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดชุมชนสำหรับสินค้าเกษตร
- สนับสนุนแหล่งทุนให้กับเศรษฐกิจชุมชน
- การบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกร เช่น ป่าเสื่อมโทรม ที่สาธารณะ นิคมสร้างตนเอง

ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน
- การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและสารเคมี ที่มีผลกระทบต่อภาคเกษตร
- จัดหาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ทำการเกษตร
- การอนุรักษ์พันธุ์พันธุ์แม่พันธุ์ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ

แผนงาน/โครงการของกระทรวงอื่นที่ร่วมขับเคลื่อนภาคการเกษตร

แผนปฏิบัติราชการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(สิ่งที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เป็นผู้ดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงาน
ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

เป็นไปตามโครงร่างแผนปฏิบัติการด้าน... ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 1

บทสรุปผู้บริหาร

ส่วนที่ 2

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

ส่วนที่ 3

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

ส่วนที่ 4

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร

ส่วนที่ 2

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

ความเชื่อมโยงแผน 3 ระดับ

แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 1
ด้านความมั่นคง
[รอง]

ยุทธศาสตร์ที่ 2
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)

ยุทธศาสตร์ที่ 3
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง
ทรัพยากรมนุษย์ [รอง]

ยุทธศาสตร์ที่ 4
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
[รอง]

ยุทธศาสตร์ที่ 5
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม [รอง]

ยุทธศาสตร์ที่ 6
ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการภาครัฐ [รอง]

แผนระดับที่ 2

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 13 ประเด็น

☐ [01] ความมั่นคง [รอง]

☒ [03] การเกษตร (หลัก)

☐ [04] อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต [รอง]

☐ [05] ท่องเที่ยว [รอง]

☐ [07] โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ [รอง]

☐ [08] ผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลาง
และขนาดย่อมยุคใหม่ [รอง]

☐ [09] เขตเศรษฐกิจพิเศษ [รอง]

☐ [11] การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต [รอง]

☐ [16] เศรษฐกิจฐานราก [รอง]

☐ [18] การเติบโตอย่างยั่งยืน [รอง]

☐ [19] การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ [รอง]

☐ [22] กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม [รอง]

☐ [23] การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม [รอง]

แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 13 (พ.ศ.
2566-2570)

1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (หลัก)

2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน [รอง]

5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค [รอง]

7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ [รอง]

10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ [รอง]

11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ [รอง]

แผนระดับที่ 3

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570 [อว.]

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 พ.ศ. 2562-2570 [สศอ.]

ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนการค้าของชาติ พ.ศ. 2565-2570 [สนค.]

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566-2570 [กก.]

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570 [สศช.]

ส่วนที่ 3

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

แผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ จำนวน 6 เป้าหมาย

เป้าหมายที่ 2

**ยุติความหิวโหย บรรลุ
ความมั่นคงทางอาหาร
และยกระดับโภชนาการ
และส่งเสริมเกษตรกรรม
ยั่งยืน (หลัก)**

เป้าหมายที่ 3

สร้างหลักประกัน
การมีสุขภาพะที่ดี และ
ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี
สำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย

เป้าหมายที่ 8

ส่งเสริมการเจริญเติบโต
ทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง
ครอบคลุมและยั่งยืน
การจ้างงานเต็มที่และ
มีผลิตภาพ และการมีงานที่มี
คุณค่า สำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 12

สร้างหลักประกันให้มี
แบบแผนการผลิตและ
การบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 14

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จาก
มหาสมุทร ทะเล และ
ทรัพยากรทางทะเล
อย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนา
ที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15

ปกป้อง พื้นฟู และสนับสนุน
การใช้ระบบนิเวศบนบก
อย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้
อย่างยั่งยืนในส่วนของต่อสู่
การกลายสภาพเป็น
ทะเลทราย หยุดการ
เสื่อมโทรมของที่ดิน และ
ฟื้นฟูสภาพกลับมาใหม่ และ
หยุดการสูญเสียดังกล่าว
หลากหลายทางชีวภาพ

ส่วนที่ 4

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

- การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570
- ภาพรวมของร่างแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

1. การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการฯ

1.1 สถานการณ์ด้านการเกษตร

ด้านเศรษฐกิจการเกษตร

1) GDP ณ ราคาที่แท้จริง ปี 2560-2564

GDP มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.44 ต่อปี

GDP นอกภาคเกษตร มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.40 ต่อปี

GDP ภาคเกษตร มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.79 ต่อปี

2) ผลภาพการผลิตรวมภาคเกษตร (TFP) ปี 2561-2563

TFP มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 0.17 ต่อปี

ปัจจัยที่ทำให้ภาคเกษตรขยายตัวมาจากปัจจัยทุนเป็นหลัก รองลงมา คือ ปัจจัยที่ดิน แรงงาน และ TFP ตามลำดับ

3) สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ

มูลค่าการผลิตสินค้าเกษตร ปี 2560-2564

ข้าวนาปี

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

มันสำปะหลัง

ปาล์มน้ำมัน

ทุเรียน

สุกร

ไก่เนื้อ

สับปะรด

ยางพารา

กึ่งทะเลพาะเลี้ยง

อ้อย

ข้าวนาปรัง

มีแนวโน้มลดลง

รายได้ รายจ่าย หนี้สิน และทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตร ปีเพาะปลูก 2560/61-2563/64

หน่วย: บาท/ครัวเรือน

รายการ	ปี 2560/61	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64
1. รายได้	370,040	394,911	390,376	397,218
1.1 รายได้เงินสดทางการเกษตร	197,373	204,066	184,409	187,081
1.2 รายได้เงินสดนอกการเกษตร	172,667	190,845	205,967	210,137
2. รายจ่าย	297,984	307,496	275,935	280,693
2.1 รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร	122,890	125,462	104,924	108,759
2.2 รายจ่ายเงินสดนอกการเกษตร	175,094	182,034	171,011	171,933
3. รายได้เงินสดสุทธิ				
3.1 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร	74,483	78,604	79,486	78,322
3.2 รายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร	247,150	269,449	285,453	288,459
3.3 เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้	72,056	87,415	114,442	116,525
4. หนี้สินและทรัพย์สินปลายปี				
4.1 หนี้สินปลายปี	150,636	221,490	225,090	225,051
4.2. ทรัพย์สินเกษตรปลายปี	2,608,844	2,701,807	2,916,501	3,369,217
4.3 สัดส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สินเกษตร (ร้อยละ)	5.77	8.20	7.72	6.68

การค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ

รายการ		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
มูลค่าการส่งออก	รวม	7,996,159	8,085,563	7,618,889	7,173,166	8,536,631
	เกษตรและผลิตภัณฑ์	1,435,180	1,406,375	1,317,926	1,290,046	1,497,813
	นอกเกษตร	6,560,979	6,679,188	6,300,963	5,883,120	7,038,818
มูลค่าสินค้าส่งกลับ ออกนอกประเทศ	รวม	10,107	7,878	9,512	5,328	5,471
	เกษตรและผลิตภัณฑ์	1,581	729	680	432	587
	นอกเกษตร	8,526	7,149	8,832	4,896	4,884
มูลค่าการนำเข้า	รวม	7,587,118	8,098,098	7,425,649	6,502,407	8,549,082
	เกษตรและผลิตภัณฑ์	508,902	514,692	510,904	525,163	602,305
	นอกเกษตร	7,078,216	7,583,406	6,914,745	5,977,244	7,946,777
ดุลการค้า	รวม	419,148	-4,657	202,752	676,087	-6,980
	เกษตรและผลิตภัณฑ์	927,859	892,412	807,702	765,315	896,095
	นอกเกษตร	-508,711	-897,069	-604,950	-89,228	-903,075

การส่งออก ปี 2564

- ผลไม้และผลิตภัณฑ์
- ยางธรรมชาติ
- ข้าวและผลิตภัณฑ์
- มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์
- เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์

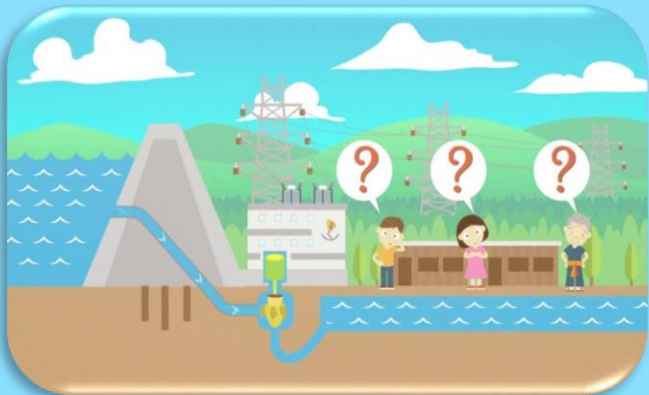
การนำเข้า ปี 2564

- ปลาและผลิตภัณฑ์
- พืชน้ำมัน
- พืชอาหารและผลิตภัณฑ์
- กากและเศษที่เหลือใช้ทำอาหารสัตว์
- ผลไม้และผลิตภัณฑ์

การถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร ปี 2560-2563

รายการ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		อัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย
	ล้านไร่	ร้อยละ	ล้านไร่	ร้อยละ	ล้านไร่	ร้อยละ	ล้านไร่	ร้อยละ	[ร้อยละ]
เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	149.25	100	149.24	100	149.25	100	149.25	100	0.00
- ในเขตชลประทาน	35.01	23.46	33.53	22.47	34.59	23.18	34.94	23.41	-0.02
- นอกเขตชลประทาน	114.24	76.54	115.71	77.53	114.66	76.82	114.31	76.59	0.03
ขนาดของฟาร์มไร่/คร้าวเรือน]	23.61	-	24.48	-	24.16	-	22.49	-	-1.51
ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร	149.25	100	149.24	100	149.25	100	149.25	100	0.00
- เนื้อที่ของตนเอง	71.59	47.97	71.58	47.96	71.59	47.97	71.60	47.97	0.003
- เนื้อที่ของผู้อื่น	29.99	20.09	29.98	20.09	29.98	20.09	29.97	20.08	-0.02
- เนื้อที่ได้รับการจัดสรร/ฟรี/อื่นๆ	47.67	31.94	47.68	31.95	47.68	31.95	47.68	31.95	0.01
สัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดิน	149.25	100	149.24	100	149.25	100	149.25	100	0.00
- ที่นา	68.73	46.05	68.72	46.05	68.72	46.04	69.07	46.28	0.16
- ที่พืชไร่	30.73	20.59	30.73	20.59	30.74	20.60	31.28	20.96	0.60
- ที่สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	36.93	24.74	36.93	24.75	36.94	24.75	38.52	25.81	1.43
- สวนผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ	1.40	0.94	1.40	0.94	1.40	0.94	1.57	1.05	4.05
- เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น	11.46	7.68	11.46	7.68	11.45	7.67	8.81	5.90	-7.71

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ปี 2560-2564

พื้นที่ชลประทานมีแนวโน้ม
เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ทำให้ปี 2564 มีพื้นที่ชลประทาน
รวม 35,204,542 ไร่

ประกอบด้วย

- โครงการชลประทานขนาดใหญ่
- ขนาดกลาง
- ขนาดเล็ก
- สูบน้ำด้วยไฟฟ้า
- แก้มลิง

แรงงานภาคเกษตร

- แรงงานภาคเกษตร มีแนวโน้มลดลง จาก 19.32 ล้านคน ในปี 2560 หรือ ร้อยละ 52.73 ของแรงงานทั้งหมด เหลือ 17.78 ล้านคน ในปี 2563 หรือร้อยละ 46.09 ของแรงงานทั้งหมด

ปุ๋ยและสารเคมีทางการเกษตร

ปี 2560-2564

- มูลค่าการนำเข้าปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 9.07 ต่อปี
- มูลค่าการนำเข้าสารเคมีเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.62 ต่อปี

เครื่องจักรกลทางการเกษตร

ปี 2560-2564

มูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรกล
ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น
เฉลี่ยร้อยละ 18.07 ต่อปี

- นำเครื่องจักรกลการเกษตรมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดต้นทุนการผลิต
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร
- แก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร

ผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 [พ.ศ. 2560-2565]

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาการเกษตร

ดัชนีความพึงพอใจของเกษตรกรในปี 2564
อยู่ที่ระดับ 81.10
ไม่บรรลุเป้าหมาย
ซึ่งกำหนดไว้ที่ระดับ 85 ในปี 2564

รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรในปี 2563
อยู่ที่ 79,486 บาทต่อครัวเรือน
บรรลุเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้ 59,460 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2564

อัตราการเติบโตของ GDP ภาคเกษตร
**บรรลุเป้าหมายในปี 2560
และปี 2561**
ที่กำหนดไว้ร้อยละ 3 ต่อปี

จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม
ที่นำไปใช้ประโยชน์
บรรลุเป้าหมายในปี 2561
ที่กำหนดไว้ร้อยละ 5 ต่อปี

ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

- พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น 4.37 ล้านไร่ ในปี 2563 คาดว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 5 ล้านไร่ ในปี 2564
- พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟูเพิ่มขึ้นเป็น 10.11 ล้านไร่ ในปี 2563 คาดว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 12.5 ล้านไร่ ในปี 2564
- พื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้นในปี 2560-2563 **ไม่บรรลุเป้าหมาย**ที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้น 0.35 ล้านไร่ต่อปี

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ผลการดำเนินงาน
เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิ ทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น 59,460 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2564	58,975	74,483	78,604	79,486	N/A	บรรลุเป้าหมาย
พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น เป็น 5,000,000 ไร่ ในปี 2564	1,080,343	2,101,462	3,233,711	4,379,887	N/A	คาดว่าจะ บรรลุเป้าหมาย
รักษามาตรฐานระดับความเข้มแข็ง ของสถาบันเกษตรกร						
☐ สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งอยู่ใน ระดับชั้น 1 และระดับชั้น 2 อยู่ที่ร้อยละ 90 ภายในปี 2564	94.49	92.28	94.04	90.92	N/A	บรรลุเป้าหมาย
☐ ปริมาณธุรกิจของสถาบัน เกษตรกร เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี	-	-3.03	-3.28	6.24	N/A	บรรลุเป้าหมาย ในปี 2563

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ผลการดำเนินงาน
มูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ขยายตัวเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี	14.23	-2.01	-6.29	-2.21	N/A	บรรลุเป้าหมาย ในปี 2560

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ผลการดำเนินงาน
งบประมาณด้านงานวิจัย พัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี	4.80	6.24	-6.59	-21.81	N/A	บรรลุเป้าหมาย ในปี 2561
ผลงานวิจัยเทคโนโลยี และ นวัตกรรมด้านการเกษตรที่นำไปใช้ ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี	-8.41	6.24	-3.34	-0.44	N/A	บรรลุเป้าหมาย ในปี 2561
มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและ นวัตกรรมด้านการเกษตร และ ถูกนำไปประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี	19.75	16.75	-21.18	-21.01	N/A	บรรลุเป้าหมาย ในปี 2560-2561
เกษตรกรและผู้ให้บริการสามารถ เข้าถึงข้อมูลผ่านช่องทางของ ระบบสารสนเทศการเกษตร เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ต่อปี	10.69	5.22	20.01	5.33	N/A	บรรลุเป้าหมาย ในปี 2560 และ ปี 2562

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ผลการดำเนินงาน
พื้นที่ดินได้รับการจัดการและ ฟื้นฟู 12.50 ล้านไร่ ในปี 2564	2.63	5.29	7.77	10.11	N/A	คาดว่าจะบรรลุ เป้าหมาย
พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำใน ไร่นา ปีละไม่น้อยกว่า 45,000 แห่ง	46,967	54,713	38,314	40,000	N/A	บรรลุเป้าหมาย ในปี 2560-2561
พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ ปีละไม่น้อยกว่า 300 แห่ง	375	1,306	355	178	N/A	บรรลุเป้าหมาย ในปี 2560-2562
พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าปีละ 350,000 ไร่	195,259	274,824	238,897	176,968	N/A	ไม่บรรลุเป้าหมาย

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทย

1 ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

- พฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป
- ซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น
- การบริโภคพืชพาตลาดในพื้นที่/ตลาดในประเทศเป็นหลัก

2 การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

- ความขัดแย้งระหว่างประเทศ
- ตลาดการเงินโลกมีความผันผวน
- ราคาสินค้าโภคภัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
- มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี

3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

- นำเทคโนโลยี Internet of Things มาใช้ในการบริหารจัดการฟาร์ม
- การทำเกษตรอัจฉริยะ
- การขายสินค้าหรือบริการผ่านทางออนไลน์ [E-Commerce Platforms]

4 การเป็นสังคมผู้สูงอายุและการขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร

- สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- เกิดการพึ่งพาแรงงานข้ามชาติมากขึ้น

5 การขยายตัวของความเป็นเมือง

- การเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ/ความสะดวกรวดเร็วด้านการคมนาคมขนส่ง
- พื้นที่ทางการเกษตรลดลง และจำนวนเกษตรกรลดลง
- เกษตรกรปรับรูปแบบการผลิต แปรรูปสินค้า ปรับปรุงพื้นที่เกษตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

6 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- สภาพภูมิอากาศมีความแปรปรวนมากขึ้น
- เกิดการระบาดของโรคพืชและแมลงใหม่ๆ/ภัยพิบัติ

7 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

- อุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยในอนาคต เนื่องจากกฎระเบียบทางการค้าใหม่ๆ ที่มุ่งเน้นในประเด็น Net Zero Emission

8 กระแสการเติบโตแบบสีเขียว

- การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเติบโตแบบสีเขียว เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

ส่วนที่ 4

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

- ภาพรวมของร่างแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

วิสัยทัศน์

เกษตรกรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีรายได้สูง มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรมืออาชีพสามารถยกระดับผลิิตภาพการผลิตภาคเกษตรให้สูงขึ้น ด้วยความร่วมมือเครือข่ายจากทุกภาคส่วน
2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรในระดับนานาชาติ
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร ควบคู่ไปกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างแท้จริง
4. เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรให้เพียงพอและทั่วถึง
5. เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด
6. เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากให้สามารถพึ่งตนเองและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

เป้าหมาย

1. ผลิตรัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น
2. ดัชนีความผูกพันของเกษตรกรเพิ่มขึ้น
3. รายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น
4. ทรัพยากรการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
5. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. อัตราการขยายตัวของผลิตรัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี
2. ดัชนีความผูกพันของเกษตรกรเพิ่มขึ้น อยู่ที่ระดับ 90 ภายในปี 2570
3. รายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า 537,000 บาทต่อครัวเรือน ภายในปี 2570
4. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน 2,528,590 ไร่ ภายในปี 2570
5. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ ภายในปี 2570
6. การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตร ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปริมาณก๊าซเรือนกระจกปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ภายในปี 2570

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการเกษตรแห่งอนาคต

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร

ขอบคุณ...